

2007

شماره نمبر 14

kcs_kalam@yahoo.com



⇒ ⇐

11

http://www.geocities.com/kcs_kalam

0946-830753

اداریہ

تانی جب رہ کار گروگ

دُنائے مئی آج دوس تقریباً شو زر تے آج سو تے نوم قسمیں جب موجود تھی۔ ان مئی بعضی جب بار شاردہ ختم ہوگیں تھی۔ اینیں کیر اوں اسوں منوگ والا تے جانوگ والا دُنائے مئی بار کم تھو تے امی جب راکہ دی دی جیاں اینچھلاں اثار تلینت اوں تاس لخنہ گھین مسینہ چھلائے لیک مسین لونگولینت۔

موان تانی علاقاً مئی اسان مثال اکھاریں جب داچوا تے آریہ گیکھی این جب تھی۔ امی جب مچوگ زُمان مئی بار خلق دینش۔ موٹو امی دوآ جب تقریباً لسوگ رہ تھی۔ داچوا این وخت مئی بشندر مئی توشی خلق جائنت۔ دی خلق ما اموشہ گیت۔

تانی علاقیں جب رہ پتائے بحث کری، اولہ دنائیں دی جیاں باراً مئی معلومات جانوگ پکار تھو۔ این ماکہ معلوم ہو اوں دُنائے مئی ۶۸۰۹ جب تھی۔ ان مئی تقریباً ۹۰ فیصد جب راکہ زوال شروع تھو۔ ۱۶ اگست ۲۰۰۴ء ماکہ بی، بی، سی، تھی تبصرہ خور ہوش۔ تن مئی اینچھلہ منوش ارو ۵۳۷ جب اینچھلیں تھی اوں تسوں جانوگ والا منوچ دنائی مئی صرف دآش تے دو پیش تھو۔ ائی بار امسوسین بات تھی اوں شو تے دو پیش جب والا صرف آک آک مانوش جن تھو۔"

اسیں مطالب این اوں شوئی او دوئی پیش جییں تہ زنگدان شروع پیت۔ دنائیں سوئی ما گھین جب چین مئی استعمال ہوئینت۔ تسان نام منڈرین تھو۔ دوپام لمر مئی انگریزی تھی تے لی لمر مئی بندی تھی۔ پرہ آس سہ اردو ملیئے تھو کو۔ کہ جدا کیر تے شورام لمر ہندیان تے پیشام لمر اردو تھی۔ دنائیں جب رہ این تبصرہ ما بعد موٹو تانی اصل جب گاوری رہ بحث کری۔

موان جب کہ مہ اپینہ گاوری نہ منان پرہ کوستانا منان۔ کوہ گھن کہ منان تے کوستانا کھنیں خلق کہ منان۔ موان جیاں نام تاریخاں مچوک کتابونہ مئی موان تانی اصل نسلان نامان وجا دہ گاوری تھاجینت۔ ا روایات این تھی ارو سکندر اعظم ا قوم سہ جہار کیش تسان نام گاوری یا گاروی آس۔ دی روایات این تھی اوں راجہ گرا این پرہ محمود غزنویان سپہ سالار پیر خوشاب کہ خاطر چٹوش تے این خاطر گاروی جب مئی چٹوال آس۔ این باراً مئی تھاکہ دی دیر تفصیل دہ بحث کری۔

تمام دنائے تے پاکستان چھیری صرف ضلع سوات سات جب من جینت۔ آم مئی پختو، گاوری، توروالا، گوجری، کنڈیا والا، قشقاری تے اوشوجو شامل تھی۔ مدین تھی ہوں لنداکی آئے پختو تے دار دار شی گوجریجب استعمال ہوئنت۔ مدین تھی سیر نکین بام کہ چیلان دار شی توروالا تے گوجری تے

اوشوجو منتت.

اوشوجو اصل مئی اباسین کوپستانین جب پرہ اتہاں بھاگیں خلق مِجَوگ زُمان مئی کھندیاں بام تھی یا کتیک وخت موں اوشو مئی بھاش. دیگر تن تھی وئی چو چیلان دآرہ مکمل طور دہ سکونت اختیار کیت. اتہاں وجا دہ تام دہ تام کہ اوشوجو منتت.

بحرین تھی مانکیالائے تے مانکیالائے تھی پشپالائے خلق توروالا تے گوجری جب دئیت. پشپالان پارہ آریں مئی زان لہ سات جب تھی. تن مئی توروالا، پختو، قشقیری، گاوری، گوجری، کھندیا والا تے داچوا جب استعمال ہوئنت.

داچوا اصل مئی کالاماں اکھاریں جب آس. پرہ این جب والہ خلق تانی جب نہ دئیت. این وجا دہ آس کہ موٹو پورہ جیاں مقام نہ دئیت.

ا باچاں سوال

چٹریل: حضرت محمد نیازی، دوشیک، نبل کس، کالام

دئیت. جواب نہ دیت تے بند کرنٹ اوں دی کاس کہ سوال نہ منئی تہ. این جولاک بیجی بار خلق تانی قسمات معلوم کروگیں کیر یاگ. باچہ بار آک کہ سوال منوشت. اروا باگ شی ا مانوش نماز کرنٹ تے ایس ای تلاوات کرینت تے آکے ای روز تھات. اجانہ دران رہ ا مانوش نکانت، تن مئی نماز والہ نماز پھوٹانت، ایس تلاوات باس کرینت تے روزدار روز پھوٹانت. منا ائی کناں؟

بارہ خلقہ جواب نہ داواگ تے تام بند کیر. این ریاست مئی ا زمیدار آس. تسان ا پو آس تسان نام راجو آس. راجو پا تانی قسمتان معلوم کروکہ دربار کہ یائے. درباریہ این منو ارو تو تانی زندگی ما دات آ؟ تئی جواب نہ داواگ تے باچہ تھئی بند گراں. بارہ ساتہ پت

ا ریاست مئی مسلمان باچہ آس. ائی بار نیک تے عادل آس. سوآ خلق آس ما خوشال آس. باچیں ا برے آس، ائی آس کہ بار بوب کرنش. کیک اوں بارہ وختا باد پیدا پیش. تسان نام ماہ رخ تھاش.

ماہ رخ بار رین آس. سہ پیدا ہی تے باچہ بار خوشال ہو تے تن این موقع رہ جشن مناؤ کیر. تاتہ پت وطن مئی خوشیلی یاشیت. ا وخت یائی ماہ رخ بادان ہی. باچا کہ اسان باواں فکر ہو. باچہ ای گھنار پا ہو. باچہ اینچھلان ا عقل مندف مانوشان تالاش مئی آس اوں سہ دیگر باچھات پا چلاوائے تہ.

ا دوس باچاں ا بوخیار وزیرہ آس کہ مشورہ دیت. تن اعلان کیر اوں کن ما سوالان جواب ا گھنٹان دننہ دننہ دیت تے تاس کہ یہ انعام پا دنت تے تانی برے پا تاس کہ

نِکاس تے آمہ اساں قضا نماز تے روز باس کیر. کیک اُون فوجی جن یائے. باچا آس کہ شاباشی پا دیت تے انعام پا دیت. تے خاص انعام آسکہ تانی برے ماہ رخ پا دیت. کتیک ٹیمہ باد باچہ مُور راجو ایں ریاستاں باچہ ہو.

آس باچا کہ نُو. باچا آس کلہ پا ایں سوال منو. راجو سوچ وا گا. بارہ ساآتہ پت باچا کہ ارو سہ ا فوجی آس. جا ر پھر گاش. ایں دوران مئی اسوں شیکہ شید بیئے اون سہ شہید ہو. اسان و جا دہ اسان پو اسان قضا نماز کرنش، ایں ای تلاوت کرنش تے ئیہ ای روز تھاش. تَن مئی ایں فوجی دران رہ

اُتروٹاں ٹکار میش

چُتڑیل: وزیرالملك، اُتروڑ، کالام

ہو. اتھاں مودائی ا کوتالہ گھی یاگ. خو آمان ملوک تاس نہ دئینش، آمان ملک اتھاں مودی پت سرنگہ یا ست. اسان پتائے اوچیت دکان ییگ. ارو اتھی دکان شو فٹ اُچیت آس. آمان ملک پت سرنگہ ٹوپ کیر تے دُکیناں ردہ لنگو.

اتھا میش این نہ دئینش. آمان ملوک چو پاچی جان حاجیں شیکہ لنگو. اسان دُشمنانہ ای شیٹ چاپر کیر. پوشاہ خان حاجی اتاں شیٹاں ناکی فیٹ رہ یاگ. آمان مول کہ دو کالتوس دروش. اتاں زومانی پتئی توبکے آشی. ان پتئی مئی کہ کالتوس بیا پوشوٹ حاجی دیت تے تاس جوبل کیر. ان میکہ اُتروڑی دی قام پا پش.

فرام دور میکہ باچا خان ملیک یا تے شیکہ آمان مول کہ پیغور دیت ہو بی خو بندیاں آمان مولیں کیر خو اسال مارہ آ. ارو آمان مول کہ باچا خان ملیک آ پیغور بار گران یاگ. امان مول کہ صرف ا کالتوس دروش.

موجوگ زمانہ اُتروڑ میکہ آمان ملک منی تئی ا میش لنگوت. ائی بار ٹکر میش آس. کُل تے ٹھسکوریں جار ہوئش پرہ آمان ملک کنی نہ چڑواگ. سہ ارو کیم جار میکہ یاشت سیکنڈاں حساب دہ لہ، چور مانوج چھور کا لارہ بچنش. ٹھسکورہ آساں چتڑوگیں بار کوشش کیر خو تاس لاندی نہ کرواگ. ارو آمان ملک آ شن تھی دی شن وا کرپا سنا ٹوپ کرنش.

آمان ملک ا ایں راکہ مئین آس. ان اتھی ایں گھی اوشینہ گا. پرہ اتھی ایں مودی شید لید. آمان کہ چو کہنہ پن گین. آمان ملک اپان سہ آس. امی خلکہ آسی تویکہ دیت. آمان ملکہ اپان سہ بار جار کیر خو آخیر آس کہ کالتوس شود تے آسی اوشینوری پا چھاٹ شیت.

اوشینور تہ میر ائی ای واپس اُتروڑا لام کہ وس. اُتروڑی قبرستان میکہ اسان مودی اسان موکہ یاگ. ان تاسکہ منو ہوں مکہ کاش مو

ان بآر توبیکہ دیش اسی انگیر دیش. دوئی
دوسہ بعد امان مول مور. موجوگ زُمانی
خلک ٹکر میشاں قبر راکہ شاکی پھوڑ تلی
دُکان چاش تے دُکین راکہ سوراک چاش. آج
پا تسیں دُکین راکہ سورا موجود تھی.

ان تانی پتی میکہ کالتوس بھیا تانی ڈیدُ شی
دیت. این چھیٹ دہ آمان مول جوبل ہو.
اتھاں زُمانہ ہسپتال نہ آشو. دوئی دوسہ باد
آمان مول میری گا. کا ساتھ اسیں چھاٹ
شیشتا تے ائی توبیکی چھاٹی آئی بمسوس نہ
کرانش کہ تیک این تانی انگیراں امسوس
کرانشتا. انگیرا امسوس اینیں کیر کرنش اوں

سادگیاں زُمان

چُٹیل :۔ حاجی عبدالقیوم، چراٹ، کالام

مہ تہ پیمانگ گھن رچھنت. اوطان واکہ تھی.
تمتھی خلق کوچور پا مشین دہ سئیں. ارو
شوٹ تے این مشین گناں؟ سہ ارو آ شئی
تھی ٹوکی تأس کہ کاش کا آ پیش پشان دی
بآم دہ کوچور سی نکانت. ارو تمتھی خلق
گن گشی توبہ گار ہو ارو شوٹ ائی قبولوگاں
جولاگ نہ. سہ ارو ائی تہ معمولی کار آ
توباک تھی سہ پتائے تھی کالتوس کھین تے
انگیر پھٹکان تے دُز ہوئیں. تمتھی خلق اتیک
سادہ آش اوں تامہ اتھیں کالتوس والا توباک
نہ لیش. ارو آم توبہ گار ہو ارو شوٹ تے بس
اج مَو کَر جُمات ڈھنگیں.
دی دوسہ ارو شاه عزت خان داد جومات کہ
یائے امتھاں گاں گاں ارو پییاں شوٹ مناں تے
آج ا اوج دی کر. سہ ارو پو خلق تھہ پیلا
جُمیتاں دتار لیش تے انگریزانہ آ شئی چات
سہ مَوں لار ما گھین تھی. تن شی دُو لہ سو
خلق بئیں تے سہ تام گی لاہور، پینڈئی کہ
پھنیں تے سہ انگار دہ چلیں. این جولاگ

مُو آ داد آش. تساں نام شاه عزت خان آش
پرہ شوٹ دہ مشہور آش. ائی تھی زُمانیں
بات اوں کالامان ملیکانان وظیف اللہ ملیک،
غلام حیدر ملیک، اسماعیل ملیک، بندی
خان ملیک، نارنگ شاه ملیک تے غنی داد.
اسوں زُمان آش.
اتھاں زُمانہ شاه عزت خان داد علمیں کیر
ہندوستاناں بھاگو بھاگوش تے دی خلقہ ای
منگور پا نہ لیش. ائی اندازاً دہ دشو چوئے
پیش کالان موجوگ جولاگ ہوئے. اتھاں زُمانہ
کالامیں گھین جُمیتہ دتر ماکہ انگار جالنش.
تھی دتار آج نا تھو. بآر خلق کہ معلوم نات
کو سہ کتیت آش تہ. تھی دتار اندازاً دہ
دآش فٹ چور کُوٹ آش تے دتر واکہ اندازاً
دہ آ وخت ماکہ دآش من شلہ تَلنش تے نماز
کا امی گاں گاں سوآ دتر کیکہ بھینش.
ارو آ چھاٹ شاه عزت خان داد مسافری تھی
یائے تے گاں گاں تأس کہ ارو شوٹ مناں
واکہ کھیل اوطان تھی؟ سہ ارو تپوس مَو کَرآ.

جُمات ڈھنگیں۔ سہ ارو تعجب مُو کرا۔
اینچھلاں وخت یئی ہوں تھہ پا امی شئی
پشئی۔

ارو کتیک زُمانہ پت جاز اُکاس تے شوٹ داد
ارو خلق یہ منش تے تتھی شئی اُوکس۔ ارو
خلقہ پٹاخدار تے ریل گڑی جازیں توییکہ
دأشت تے تھوکو مُو تسوں یقین ہُو، ارو شاہ
عزت خانان سُوا جولاگ سیچ نیکس۔ ایں
جولاگ شوٹ دادیں آیاں مئی اپینہ پا تأس ما
تھی بوش۔

بُوت تے ارو گاں گانہ سویہ کُن گشی توبہ
گار ہُو۔ ارو شوٹ اِج پا انصاف دہ کُر اُوں
خلق تأس قبولگ تہ۔

سہ ارو پو خلق ائی تہ درین دہ بچین پرہ
چُومراں دی ا شئی چات تسیں پاکھیل تھی
تے تن مئی خلق بھئیں۔ سہ تام گی شیش
دیاں۔ تتھی بھاگ تھی رأت بو تمتهیں خلق
اُچھوٹ سأت مئی دی خار کہ پھنناں۔ ارو
ایں مجلس ماکہ آک آش تَن لاٹ کیر ارو آج
شوٹہ آخری اُوج کیر تے خلق نکا۔ ایں

کا نیت چھاں یاد دِگیراں

چُٹیل:۔ امیر زادہ، کارگلو، کالام

بوگیل پنین جہار بوگیل پیچ کہ چو چو آج
میں ارمان تے ماں مینیں لوآن ٹوٹا ٹوٹا تھی۔
ماں وجوتاں ہار حصہ زخم زخم تھو۔
آج یہ ہار پیچ کہ تانی رات تے رات پشنت۔
میں زندگی مئی ہار یاگیل خوشیلی ایں رتیں
سرخی مئی ڈوب ہوینت۔ اینچیک ووینش یا
اپان یادونیں مجلس ماکہ محسوس کرنت۔ ان
مئی نیند مئی ماں دور ڈاوینت۔ تھوکو لنگال
وخاں یاد اکاک کا کولاونت۔

شیری۔ مئی زندگی مئی کہ شیاں تصرف
کیش تہ سہ چھاں مینہ آش۔ آج یہ تانی
مرضی دہ چوند لنگاونت، نہ تھئی ما صبر
کروانت۔ یہ ہار وخت ہوا مئی آواز دئینت۔
پرہ ماں آواز پتکہ مکہ نیت ماں کُن کہ نیت۔
شارئی بالہ ماں ا بام دہ لنگی مئی سوچ کیر
اوں چھاں پیغام ایں ٹولینیں رات تے دوس

شیری۔ مئی زندگیاں تتھی وخت اوں تن
ماگ زوئینی جوش مئی آشینش، ہکوکور
زواں آشنش، قدم قدم راکہ مقصد مُوکہ
آشینش، چھاں میناں تصرف مئی سمٹی
لنگیئے۔ چھاں انتظار کیر۔ اپان جدائیاں انگار
مئی جُوکو۔ ہسوک تے خوشیلی مئی ما
گھاڑیئے۔ دھوتہ خاموشیاں جندرآ سناگ۔ ہار
پیش کہ خاموشی تھی۔ ایں خاموشی
خطرناک شاپہیراں چھلائے ماں آرام چنڑ چنڑ
نئینت۔ غیماں ڈوب زندگیں سوا اُمدونہ ختم
بی۔ چھیں یاگیں ارمان سینا مئی دَب جین۔
آج سوچیں پن راکہ اپان سہ پاچ ہوگال تھو۔
لنگال وحاں سوچ نیت۔ آج تتھی وحاں سوچ
نیت اوں تن ماکہ میناں با ہوگال ڈیوہ
کیشکن تانی رت دہ جالوش۔ ا دوس اپینہ
تھی ڈیوہ عمر عمریں کیر با کیر۔ جہار

اتیک یادونہ آموشوگیں کوشش کیر پرہ دنیاہ
خلکہ ماں کھور وا زنزیر تلو۔

شیری۔ تو میں کیر بسناں پھونڑ آس۔ تن دہ
میں زندگی مئی خوشیلیاں جور نکانش۔ مکہ
احساس ہوانش اوں یہ دُنایہ خلک سہ قدام
ملا کا بج واں۔ پرہ خوشیلیاں این اُمادونہ
عارضی ثابت ہُو تو دُنائے اینچیک شی شار
بی مئی اپانسہ چھیری۔

شیری۔ چھاں میناں ڈیوہ موٹو پا جلنت۔ پرہ
نہ جاننت ہوں اسان چال کام کا وونت۔ وخا
کناں کرم با تھیہ پا لنگنت۔ اے ہمسوس یا
تاتی وخت پاش کرنش ہوں چھاں میناں ڈیوہ
اینچہلہ جلنش۔

شیری۔ دنیاں میدان مئی تو مکہ نکینش تہ یا
سوا زندگی این میدان مئی لنگانش۔ این
زندگی مئی قبول نہ۔ کیں تھئی ما دور
لنگینتہ۔

شیری۔ چھاں میناں پال گرانٹہ یا اپان تاتی
وخت مئی محسوس کرنت ہوں ا وخہ یا تے
سہ کیجاں سیت آس۔

خپو ہوگاں نماشام تے اوران پن رینگاشیتہ یہ
مئی ما چہار ہوگیل ما جولاک رینگاشیتہ یہ
موٹو نیم پن نام چوند تھو چو پرہ
سوا اکاک کا چھوری شیتہ واپس یہ

چھاں نام دہ کیت مئی۔ زندگی چھاں خیال
مئی لنگینت۔ تو دور پا ہو ماں نئیرہ تھی۔
کٹیک ہمسوساں جزبہ ماں ہکور ماکہ تھو۔
رات ہوئے کو دوس چھاں میناں ڈیوہ موٹو پا
جلنت۔

شیری۔ بآر موسم لنگو۔ بساں بریش لنگو۔
مئی کال ا کال اکاک کا اپانسہ غیمیں یادونہ
گی لنگو۔ پرہ این لنگال وخیں یادونہ مئی بآر
رینگینت۔ چہار ہوگاں وخت تے تسیں
یادونہ۔ تاس شائید تئی آموشہ تلیت مئی بآر
یادہ بینت۔

سینا مئی گشیل دردونہ دگیراں تازہ ہوئینت۔
سوچ کرنت اوں این یادونہ تانی ذہن تھی
گرم۔ نہ تے ائی مئی تانی انگار مئی جالیں۔

شیری آج چھاں قلام خاموش تھو پرہ تھکہ
کہ مالوم ہوں این خاموشی دہ میں کڑیل
زندگی مئی کٹیک گاں خفگان پیدا ہوت۔
آج یہ بوشاگ ہوگاں تھو۔ میں روح بوشاگ
ہوگیل تھی۔ خلک ہسوگ رہ پشی ہکور
شیلانت۔ آج سوچ مئی تھو اوں زندگی مئی
خوشیلی گاڑاگ والہ بوش کہ حال مئی تھی؟

شیری۔ چھیں جدائی بار یادہ بینت۔ ہمسوس
ہوں تھئی سہ لنگال وخت واپس نہ گھیاونت۔
دُنایہ خلکہ مہکہ بار دکھ دیت۔ مئی ما تھی
خوشیلیاں میہ رتاں درباب پاش کیت۔ تنہ
لنگوگ ماں وساں نات۔ مئی ہزار دیر این

کالامیں حالات

چٹریل:۔ منور اسلام، کالام بازار

صحت والا دش لکھ روپی تھی صرف اُ
 خراب جنریٹر گی دی پانس بضم کیر۔ مون
 مشران مئی یا کالامی مئی اینچھلاں اُ مانوچ
 ناتھو اوں سہ تانی حقیں تپوس کرئی۔

کالامیں خلقیں کیر پوگاں پاک او پا میلاؤ نہ
 ہوانت۔ مہ پوگاں او پا نہ لانت۔ اسپوجا بار
 دُور دُور تھی کوری دہ او گھٹینت۔ ہمن مئی
 اسپوجا رہ بار سخت تکلیف لگنت۔ کالامہ
 دَاش، با فُت پیم وانت۔ مون اسپوجا
 پنیلینت۔ گرپٹین، پیم مئی پورین بار خوئیری
 زیری دہ تے تکلیف دہ تے مصیبت دہ او
 گیانت۔ ہمن مئی اسپوجا تہ چھور میشل پا
 شیٹائی بار کہ نہ نکباں۔

ملاکنڈیں یعنی واپڈائیں بجلئی صرف کالامان
 بازارائے تھی۔ دی نئیر نئیراں علاقاً (لام) یعنی
 جلدید، یاجگل، جائیلنٹز، لال تے دی دی
 لام بجلئی ما محروم تھو۔ ترقی آن ایں دور
 مئی پا موں خلق ڈیوا تے لائیناں جالوگ رہ
 مجبور تھو۔

کالامان روڈونہ تہ تھہ پشنت۔ بارہ بہاگہ کندا
 کندا تھو۔ یا ٹپ ٹپ پتہ گان گان کندا تھو۔
 ایں تہ موں روڈیں حالات تھی۔ دی دی
 روڈونہ یعنی لام لامان روڈونہ آس ما پا لال
 تھو۔ ا کلومیٹریں مزال گاڑے پنجا مینٹ مئی
 گرینت۔ کالامان سوآ روڈونہ دموگ زمانیں
 ڈھنگیل آبیڈیاں چھلہ اخکارہ ہوانت۔

مون کالامیں خلق بار لیل زندگی لنگانت۔
 مون حالات بار آمو لیل تھی۔ مون خلق کے
 حکومتیں دیش تھی کئی ہامو سہولت نا
 تھی۔ ماکہ حکومت کئی ہامو توجہ نہ
 دئینت۔ حکومتہ کالام آموشہ ہامو تلوت۔ ایں
 چھلہ جانن تھوں یا اخکارہ ہوانت اوں کالام
 پاکستانان حصہ ہامو نات۔ حکومتان ماں سہ
 کئی ہامو فکر نات۔ ماں سہ کافر ما پا لال
 سلوک وانت۔

کالامان ماں سول ہسپتال نامان تہ سول
 ہسپتال تھو۔ پرہ خو ڈسپنسری آن برابر پا
 نات۔ ہسپتال مئی کئی قسمیں سہولت نات۔
 علاج معالجیں کمی تھی۔ ایکسرے ایں
 مشین (پلانٹ) کشکاں زمان تھی پیٹی مئی
 بند تھی۔ ایکسریں مشین پراجیکٹہ (کے،
 آئی، ڈی، پی) علاقائیں خلقیں مددیں کیر
 دیش۔ مون ہسپتالیں مشینری ایں چھلیں
 قیمتی مشینری سیدوآں ہسپتال مئی پا نات۔

لیکن افسوس ہوں محکمہ صحتیں غفلتاً
 وجا تھی لکاؤ روپی ایں مشینری باکار بچیل
 تھی۔ معمولی ٹیسٹیں تے ایکسرے ایں کیر
 پنج بیش کلومیٹر دور منگور وا بچوگ وانتھ۔
 اکٹار مریضان یا زخمیاں پنو پنہ جنون ما تھیر
 دوانتھ۔ ڈاکٹرین، اپریشناں مانوچ (سرجن)،
 دناں ڈاکٹر، ایل ایچ وی، نرس تے ایمبولینس
 وغیرہ نات۔

پاکستانان مچوگ صدر فاروق لغاری اُ
 ہسپتالیں کیر دَاش لکھ روپی دیش۔ محکمہ